



Міністерство освіти і науки України
Всеукраїнська центральна спілка споживчих товариств (Укркоопспілка)
Підприємство споживчої кооперації «Навчально-методичний центр
«Укоопосвіта»
Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут
Львівський торговельно-економічний університет
Полтавський університет економіки і торгівлі
Вінницький кооперативний інститут

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

*Матеріали
IX Всеукраїнської науково-практичної конференції*



**22 травня 2025 р.
м. Хмельницький**

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту від 23.05.2025 р.

Рецензенти:

Савіцький Андрій, д.е.н., доц., завідувач кафедри менеджменту ВСП «Хмельницький політехнічний фаховий коледж Національного університету «Львівська політехніка»

Мельничук Ірина, к.е.н., доц., завідувач кафедри обліку та фінансів Університету економіки і підприємництва

Редакційна колегія: *Матвеев Андрій, к.іст.н., доц., в.о. президента Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Замазій Оксана, д.е.н., проф., проректор з наукової роботи Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Ляшук Катерина, к.е.н., директор Хмельницького кооперативного фахового коледжу Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Джерелейко Світлана, к.е.н., декан факультету управління, підприємництва та права Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Нікольчук Юлія, к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів, обліку та аудиту Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Сніщенко Роман, д.е.н., проф., професор кафедри фінансів, обліку та аудиту Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Нагорний Павло, к.т.н., доц., доцент кафедри фінансів, обліку та аудиту Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Лопатовська Оксана, викладач кафедри фінансів, обліку та аудиту Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту.*

Матеріали подані в авторській редакції.

Актуальні проблеми сьогодення у сфері фінансів, обліку та аудиту: тези доповідей науково-практичної конференції, 22 травня 2025 р. Хмельницький: ХКТЕІ, 2025. 416 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з актуальних питань стану та перспектив розвитку фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану; національного та міжнародного досвіду організації, функціонування і розвитку теорії і практики фінансів, обліку та аудиту; особливостей, проблем та напрямів удосконалення оподаткування діяльності бізнесу, сучасних тенденції розвитку банківського та страхового ринків України, ІТ-технологій та діджиталізації фінансового сектору України.

Електронна версія збірника оприлюднюється на офіційному сайті ХКТЕІ:
<http://www.xktei.km.ua/naukova-diyalnist/naukovi-konferenciyi/>

МАКОГОН Віталій, ЗАБОЛОТНИЙ Денис	59
ФІНАНСОВІ СТРАТЕГІЇ ВІДНОВЛЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ: МЕХАНІЗМИ ЗАЛУЧЕННЯ КАПІТАЛУ, ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ	
МАРЧЕВСЬКА Юлія, ЛОПАТОВСЬКА Оксана	62
<i>НАПРЯМИ ФІНАНСУВАННЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ</i>	
МАТВІЙЧУК Леся, ДОМЧУК Каріна	65
ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
МЕЛЬНИЧУК Дмитро, ДІДИК Алла	68
ЕКОНОМІЧНА ВИТРИМКА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ЯК БІЗНЕС ФОРМУЄ НОВУ ФІНАНСОВУ РЕАЛЬНІСТЬ	
МИРОНЕНКО Микола, ЛИСЕНКО Тетяна, УСІЧЕНКО Ірина	71
РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В 2022 – 2024 РОКАХ ТА В ПЕРШОМУ КВАРТАЛІ 2025 РОКУ	
НАСТЕКА Максим	74
ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ГРАНТІВ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ	
ПАНТУС Софія, ЧУЙ Ірина	78
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
ПОБУТА Олена, ЧУЙ Ірина	81
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛУ ТЗОВ «НЕСТЛЄ Україна»	
ПОПАДЮК Анна, АНТУФ'ЄВ Тарас, ПУХАЛЬСЬКИЙ Вадим	84
РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОЗОРОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	
ПОПАДЮК Анна, АНТУФ'ЄВ Тарас, ПУХАЛЬСЬКИЙ Вадим	86
ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА АНТИКРИЗОВІ СТРАТЕГІЇ	
РЕДІНА Валентина, АНДРЕЄВ Сергій, АЧКАСОВА Ірина	88
МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	
САВІЦЬКИЙ Андрій	91
ПРОТЕКЦІОНІЗМ СВІТОВИХ РИНКІВ ТА ПЛАНУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ЗЕД	
САПОТНІЦЬКА Наталія, ФІКС Ярослава	93
ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	
СЕМЕН Анна, ПІХНЯК Тетяна	96
ІНФЛЯЦІЯ: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ	
СМІРНОВА Поліна	99
ЛІДЕРСТВО ЯК ОСНОВА УСПІШНОГО СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ	
СТЕЦЮК Софія, ДІДИК Алла	101
ФІНАНСОВА ВИТРИВАЛІСТЬ МАЛОГО БІЗНЕСУ НА ТЛІ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ, АДАПТАЦІЯ ТА ПОШУК СТАБІЛЬНОСТІ	
ТРОФИМЕНКО Катерина	104
ВПЛИВ ДЕРЖАВНИХ ПРОГРАМ ПІДТРИМКИ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ МАЛОГО Й СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ	

ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ГРАНТІВ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ

***Анотація.** У матеріалі проводиться аналіз залучення державних та недержавних грантів підприємствами, громадянами та іншими суб'єктами фінансово-господарської діяльності в Україні. Особлива увага приділяється динаміці використання вищезазначеними суб'єктами державних програм «єРобота» (грант на власну справу, грант на переробне підприємство, грант на теплицю, та інші). Особливу увагу приділено ролі грантів у розрізі інвестиційних процесів та економічного відновлення. Також, Проводиться огляд основних проблем з якими стикаються суб'єкти підприємництва при залученні грантів.*

***Ключові слова:** Грант, єРобота, робочі місця, капітал, інвестиції, податки.*

Станом на сьогоднішній день більш як 3 роки продовжується Повномасштабна Війна, розв'язана російською федерацією проти України у 2022. Останні оцінки Світового банку оцінюють економічні втрати України у 400-500 млрд. доларів США [1, с.5]. Переважно ці втрати стосуються інфраструктури, житла та інших об'єктів які економічна література традиційно відносить в категорію капіталу. Відтак актуальним питання для подальшого розвитку суб'єктів фінансово-господарської діяльності в Україні є залучення інвестицій необхідним для економічного відновлення та розвитку.

Найшвидшим джерелом інвестицій для відновлення безперечно є сама держава. Використання державних інвестицій як інструменту політики відновлення є надзвичайно важливим у післякризовий період, адже вони дозволяють швидко активізувати економічну активність на місцях, стимулювати підприємництво та створювати нові робочі місця.

Основним інструментом інвестування в економіку України державою з 2022 року є грантова політика. Найбільшою є програма “єРобота” створена 21 червня 2022 року у відповідь на потребу додаткових інвестицій у господарства України та відновлення робочих місць після початку повномасштабного вторгнення шляхом прийняттям Постанови Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 року №738 “Деякі питання надання грантів бізнесу” [2, с.1] та суміжного Наказу Міністерства економіки України від 15.07.2022 №2109 [3, с.1], яким регулюються порядок оцінювання грантових заявок.

Програма охоплює мережу грантових програм серед них: мікрогрант на створення або розвиток власного бізнесу, грант для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства, грант для створення тепличного господарства та грант на виробництво переробної промисловості.

На щастя нам доволі легко оцінити успішність та динаміку програми через створення масиву даних про програму які публікує її адміністратор – Державний центр зайнятості. На основі цих даних ми можемо сказати, що в цілому програма отримала приблизно 90 000 заявок з яких було схвалено приблизно 30 000 заявок, загальна сума прямих інвестицій в підприємства

України за програмою складає приблизно 8 млрд гривень, при цьому було створено 50 000 робочих місць [4, с.1-2]. Слід зазначити, що інфографіка не включає в себе грнати на агро-виробництво та переробку проте ми можемо знайти відповідні цифри в офіційних відомостях про програму. Наприклад офіційних новинах про неї [5].

В динаміці ці данні виглядають наступним чином

Рік	Подано заявок	Схвалено грантів	Обсяг фінансування (орієнтовно)
2022	~10 000	~2 000	~500 млн грн
2023	~30 000	~10 000	~2,5 млрд грн
2024	~40 000	~15 000	~4 млрд грн
2025 (до травня)	~12 000	~4 000	~1,2 млрд грн

Слід відзначити, що наразі програма ставить перед собою одночасно дві мети надання інвестиційного капіталу підприємствам для їх розвитку та відновлення і створення та збереження робочих місць. Ці мети перебувають у конфлікті одне з одною, адже одним із основних завдань капітальних інвестицій є збільшення продуктивності праці а від так зменшення необхідної кількості робочої сили для виробництва одиниці товарів чи послуг.

Розглядаючи динаміку надання грантів разом із аналізом змін у ревелантну нормативну базу ми бачимо, що держава поступово посилює роль першої мети зменшуючи вомоги до грантоотримувачів, щодо створення нових робочих місць. Для прикладу у 2022 році програма “грант для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства” передбачав створення 25-30 постійних робочих місць на 25 га садів в середньому, а вже у 2025 році передбачається створення 6 робочих місць на 25 га, також можлива очать нових членів фермерських господарств замість створення робочих місць, разом із цим збільшується суми грантів [2]. Така сама тенденція зберігається і в інших програмах, так у 2022 році “мікрогрант на створення або розвиток власного бізнесу” передбачав створення 2 робочих місць у разі отримання гранту у розмірі 250 000 гривень, станом на 2025 рік у прифронтових областях можливе отримання гранту у розмірі 150 000 гривень у разі реєстрації грантоотримувача у якості ФОП та отримання 300 000 гривень у разі створення 1 робочого місця [2].

Нажаль на разі в нас немає можливості проаналізувати успішність грантоотримувачів та відсотка збереження робочих місць протягом дії грантів, оскільки типовий договір діє протягом 3 років [3]. Результати виконання та оцінка грантоотримувачів першої хвилі буде можлива лише у кінці 2025 року, а більш повну картину успішності грантоотримувачів ми зможемо провести лише у 2026 році.

Підсумовуючи можна сказати, що програма є успішною, а зміни умов надання грантів пов'язанні із розширенням переліків грантоотримувачів та зменшення вимог до них, позитивно впливають на динаміку залучення інвестицій суб'єктами господарсько економічної діяльності в Україні.

Окремо слід зазначити недержавні гранти, з початку Повномасштабної війни та відсутності або ускладнення доступу до традиційних джерел інвестицій у підприємств України значно зріс інтерес до грантів, як джерела інвестицій особливо для відновлення. У свою чергу починаючи з 2022 року провідні світові гуманітарні організації значно розширили свою присутність та грантову діяльність для задоволення цього попиту.

У якості найбільших недержавних грантодавців можна виділити такі організації як: USAID, UN, DRC, GzI. Нажаль нам важку розуміти яку саме роль вони відіграють у відновленні через відсутність централізованого збору статистики із залучення грантів у підприємства України.

Наразі порядок подання фінансової звітності які затвердженні наказами Міністерства Фінансів України №39 від 25.02.2000 року та №73 від 07.02.2013 року, жоден із них не надає механізму виділення грантів, державних або міжнародних як окремої категорії доходу або можливості відобразити їх як рух коштів у результаті інвестиційної чи фінансової діяльності.

Внесення відповідних змін у вищезазначені нормативно правові акти дало б змогу державі та науковцям ефективно відслідковувати розмір інвестицій в підприємства України у вигляді грантів та проводити якісний аналіз динаміки залучених грантів.

Перелік джерел посилання

1. World Bank. Ukraine - Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4) : February 2022 - December 2024 (English). Washington, D.C. : World Bank Group. <http://documents.worldbank.org/curated/en/099022025114040022>

2. КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 21 червня 2022 р. № 738 Київ Деякі питання надання грантів бізнесу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-2022-%D0%BF#Text>

3. МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ НАКАЗ 15.07.2022 № 2109 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 липня 2022 р. за № 840/38176 Про затвердження Порядку проведення оцінювання заяв, критеріїв оцінювання та необхідної кількості балів (оцінки) для прийняття рішень щодо надання грантів на створення або розвиток виробництв переробної промисловості, форми бізнес-плану, форми договору про надання гранту, а також кінцевих строків подання заяв та граничної суми грантів <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0840-22#Text>

4. Інфографіка Державної служби зайнятості <https://www.dcz.gov.ua/stat/statgrant>

5. Тимчасово зупинили гранти «Робота на сади та теплиці 24/04/2025 <https://diia.gov.ua/news/tymchasovo-zupynyly-hranty-ierobota-na-sady-ta-teplytsi>

6. МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ НАКАЗ 07.02.2013 № 73 Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

7. МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ НАКАЗ 25.02.2000 № 39 Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова звітність" <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#n15>

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ
ТА АУДИТУ**

Тези доповідей інтернет-конференції, 22 травня 2025 р.

Відповідальна за випуск: Юлія НІКОЛЬЧУК

м. Хмельницький